

TONGEREN

Tongeren zoekt zijn Colosseum

Provincie zoekt met grondradar op vier plaatsen naar mogelijke resten Tongers amfitheater

De provincie Limburg wil weten of de Romeinse stad Tongeren een amfitheater had. Dat is nooit gevonden. Vier locaties in Tongeren hebben potentieel. Van 27 tot 29 mei wordt met een grondradar een eerste locatie onderzocht, die van de Repenstraat-Sint-Catharinastraat. Dat bevestigt Igor Philtjens, gedeputeerde voor Cultuur en Toerisme. De vraag of Tongeren een amfitheater heeft gehad, komt naar boven met de voorbereiding van 'Gladiatoren', vanaf oktober de nieuwe tijdelijke tentoonstelling van het Gallo-Romeins Museum.

Jan BEX

Zeker is het niet dat de Romeinse stad Tongeren een amfitheater heeft gehad. Zo is er in Keulen, wat in de antieke tijd Colonia Agrippina heette, ook nooit een amfitheater gevonden waar dan de fameuze gladiatorenspelen of gevechten met dieren konden plaatsvinden. Maar heel wat steden in deze hoek van Europa, en die vergelijkbaar zijn met de status van Tongeren toen, hadden er wél een: Metz, Nijmegen, Xanten, Parijs, Trier, Avenches in Zwitserland...

Stel dat we sporen terugvinden van een Tongers amfitheater, dan betekent dat niet dat we het dan effectief zullen opgraven

GEDEPUTEERDE IGOR PHILTJENS

Evidente vraag

Igor Philtjens: "Ik heb me door onze specialisten laten vertellen dat er in de Romeinse tijd zo'n 200 amfitheaters moesten geweest zijn. Dus waarom Tongeren dan ook niet? Tongeren was een bestuurlijke hoofdplaats. Al is het ook mogelijk dat Tongeren een amfi-

theater uit hout heeft gehad. En dan wordt het natuurlijk moeilijk om sporen terug te vinden. Maar naar aanleiding van de 'Gladiatoren', de nieuwe tentoonstelling die het Gallo-Romeins Museum nu voorbereidt, kwam de vraag vanzelf. Heeft Tongeren ook een amfitheater gehad? Die vraag zou het publiek, dat de tijdelijke tentoonstelling vanaf 24 oktober kan bezoeken, zich ten andere ook stellen."

Geen graafwerken

De provincie laat nu vier locaties met een hoog potentieel onderzoeken. "We hebben op basis van vele vorige archeologische onderzoeken in Tongeren vier locaties die een hoog potentieel hebben voor een amfitheater. Genoeg potentieel om eens van dichterbij te bekijken", zegt Carmen Willems,

directeur van het Gallo-Romeins Museum. "Repenstraat-Sint-Catharinastraat, Romeinse Kassei, Legioenenlaan en Sportpleinstraat."

Bewoners van die straten hoeven geen graafwerken voor hun huis te vrezen. Het onderzoek zal gebeuren met een grondradar van de hierin gespecialiseerde firma Target uit Veltem-Beisem. "Ik doe dit soort onderzoek op basis van geofrequentiemeting al jaren. In binnen- en buitenland", zegt zaakvoerder John Micholls. "De technologie wordt steeds beter, steeds accurater. Aan de hand van de GSSI-grondradar - dat is een machine die elektromagnetische signalen in de grond stuurt - kan ik 2D- en 3D-bodemkaarten samenstellen. Daarbij zie ik moderne infrastructuur, maar ook archeologische resten. Het is de eerste keer dat ik voor Tongeren dat werk kan benieuwd."

Meerwaarde

"De eerste proef zal de firma Target van 27 tot 29 mei uitvoeren in de Repenstraat - Sint-Catharinastraat. Het zou mooi zijn, mochten we al meteen na de eerste proef grote ronde, of ovalen, muurresten kunnen terugvinden", zegt Philtjens. Maximaal trekt de provincie voor dit grondonderzoek 26.000 euro uit. Philtjens: "Stel dat we sporen terugvinden van een Tongers amfitheater, dan betekent dat niet dat we het dan effectief zullen opgraven. We gaan niet vooruitlopen. De bodem is bovendien het beste archief, laat ik me altijd vertellen. Maar het zou wel mooi zijn, mocht er een wetenschappelijke basis zijn om te zeggen dat ook Tongeren een amfitheater voor gladiatorenspelen heeft gehad. En dat geeft ook een relevante meerwaarde aan de komende tentoonstelling."

→ 'Gladiatoren' volgen Vikingen op

TONGEREN - Op 24 oktober 2015 opent 'Gladiatoren, helden van het Colosseum', de nieuwe tentoonstelling van het Gallo-Romeins Museum (GRM). De expo loopt tot 3 april 2016. Na het succes van Vikingen met 95.000 bezoekers in amper vijf maanden tijd, verwacht gedeputeerde Philtjens opnieuw een topper.

Het GRM maakt deze tentoonstelling in samenwerking met de Italiaanse tentoonstellingsmaker Contemporani Progetti. "Wetenschappelijk werken we samen met dokter Rossella Rea, directeur van het Colosseum in Rome", zegt Carmen Willems, directeur van het GRM. "We zullen topstukken hebben. Onder meer echte helmen en wapens van gladiatoren. We zijn nog in onderhandeling of we ook de grafsteen van Marcus Ulpius Felix naar hier kunnen krijgen. Dat is een topgladiator geweest,

die het Colosseum overleefd heeft en die afkomstig was uit Tongeren. Maar zijn grafsteen is ingemetseld, dat is een probleem." Het budget voor 'Gladiatoren, helden van het Colosseum' is 800.000 euro. "Vergelijkbaar met het budget van eerdere succesvolle tentoonstellingen als 'Vikingen!' en 'De Etrusken'", zegt Philtjens. Of er ook een stadsfestival komt rond de Gladiatoren, is nog niet duidelijk. Het vikingfestival trok eind januari 2015 40.000 extra bezoekers extra naar Tongeren. "We onderzoeken dat nog", zegt Philtjens. (LB)

Igor Philtjens, in de buurt van het Tongerse beginhof, waar het eerste onderzoek met grondradar eind mei zal plaatsvinden: "Wetenschappelijk bewijs zoeken voor een vermoeden dat ook Tongeren een amfitheater heeft gehad." FOTO LUC DAELMANS